

Γιώργος Κωνσταντζος

Τίτλος: Έργα Ελλήνων Συνθετών για πιάνο κατά τον 19ο και τις αρχές του 20ου αιώνα.

Όπως γνωρίζουμε το πιάνο είναι ένα όργανο που υπέστη τεράστιες τροποποιήσεις και βελτιώσεις κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα, δίνοντας τη δυνατότητα στους συνθέτες να γράφουν όλο και πιο απαιτητικά έργα και στους εκτελεστές να αποκτούν μεγαλύτερη δεξιοτεχνία και διαφορετική τεχνική. Επίσης, από πλευράς εντάσεως, μπορούσε να συμπράξει πλέον και με μεγάλες ορχήστρες. Δεν έπαψε όμως να είναι και ένα όργανο με το οποίο ασχολούνταν τόσο επαγγελματίες όσο και ερασιτέχνες. Το πιάνο βέβαια συνοδεύει και άλλα όργανα ή φωνές ή είναι το σολιστικό όργανο σε κοντσέρτα. Αυτές τις ιδιότητές του όμως θα τις παραλείψουμε στη σημερινή ομιλία και θα ασχοληθούμε με τα έργα για σόλο πιάνο. Επίσης θα μιλήσουμε πολύ περιληπτικά για τους διάφορους συνθέτες για να έχουμε τη δυνατότητα να αναφέρουμε όσο το δυνατόν περισσότερους Έλληνες και ξένους συνθέτες που έζησαν στην Ελλάδα και Έλληνες ή ελληνικής καταγωγής συνθέτες που έζησαν στο εξωτερικό. Στον Ελλαδικό χώρο θεωρούμε τον Μάντζαρο ως τον πρώτο συνθέτη που έγραψε έργα για πιάνο, μια και είναι τα παλαιότερα από αυτά που σώζονται. Υπάρχουν έργα του τυπωμένα και χειρόγραφα. Με το πιάνο ασχολήθηκαν όμως και οι μαθητές του Μάντζαρου διαδίδοντας μια παράδοση, που ξεκίνησε από τα Επτάνησα και πέρασε και στην Αθήνα, ή οποία μας χάρισε πολλά και εξαιρετικά έργα. Τα περισσότερα από αυτά τα έργα ανήκουν στην κατηγορία της μουσικής σαλονιού ή των οπερατικών παραφράσεων. Στα Βαλκάνια και ιδιαίτερα στη Ρουμανία έχουμε πολλούς συνθέτες ελληνικής καταγωγής που συνέθεσαν έργα για πιάνο, το ίδιο και στις χώρες της τέως Σοβιετικής Ενώσεως. Έλληνες συνθέτες έζησαν και στη Δυτική Ευρώπη, κυρίως στη Γαλλία, Αγγλία, Αυστρία, Ιταλία και Γερμανία. Το τόξο επεκτείνεται στην Ευρωπαϊκή Τουρκία, Μικρά Ασία, Κύπρο και Αίγυπτο και φτάνει μέχρι τις Η.Π.Α και τη μακρυνή Αυστραλία. Ο στόχος της σημερινής ομιλίας είναι να διαδώσουμε ένα μεγάλο ρεπερτόριο που υπάρχει στα ενοποιημένα Αρχείο Ελληνικής Μουσικής και Αρχείο Ελλήνων Συνθετών, το οποίο είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου.

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

Γεννήθηκε το 1950 στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Το 1961 εγκαταστάθηκε στην Αθήνα και φοίτησε στο 8ο Γυμνάσιο και στη Φυσικομαθηματική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. Παράλληλα σπούδασε μουσική με υποτροφία στο Εθνικό, στο Ορφείο και στο Απολλώνειο Ωδείο όπου έλαβε Δίπλωμα Μονωδίας και Πτυχίο Ωδικής. Είναι διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Υπηρέτησε επί 33 χρόνια στη μέση εκπαίδευση, από τα οποία τα 22 στο Μουσικό Γυμνάσιο Παλλήνης, από όπου συνταξιοδοτήθηκε. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Εργαστηρίου Παλιάς Μουσικής, του Αρχείου Ελληνικής Μουσικής και άλλων καλλιτεχνικών σχημάτων. Εργάστηκε στη Χορωδία της ΕΡΤ για μια δεκαπενταετία από την ίδρυσή της. Ως σολίστ έχει συνεργαστεί με διάφορες ελληνικές και ξένες ορχήστρες και χορωδίες. Δίδαξε φωνητική και χορωδία σε διάφορα Ωδεία. Από το 1980 ασχολείται συστηματικά με την μουσικολογική έρευνα και συμμετείχε σε διάφορα επιστημονικά συνέδρια, πραγματοποίησε πολλές διαλέξεις και έγραψε διάφορα άρθρα σε περιοδικά με θέματα από την ελληνική λόγια και παραδοσιακή μουσική δημιουργία. Επιμελήθηκε την έκδοση περισσότερων από 80 ψηφιακών δίσκων, πραγματοποιώντας τη μουσικολογική έρευνα, την ηχογράφηση και τη συγγραφή των συνοδευτικών φυλλαδίων. Συνέγραψε επίσης πέντε βιβλία με παρτιτούρες τραγουδιών από τη Σμύρνη και την Κωνσταντινούπολη. Έχει ολοκληρώσει τη συγγραφή και άλλων βιβλίων τα οποία προσπαθεί να εκδώσει. Μια άλλη δραστηριότητά του είναι η συγκέντρωση μουσικών έργων Ελλήνων συνθετών αλλά και καταγραφών παραδοσιακής μουσικής έχοντας καταρτίσει ένα αρχείο με περισσότερα από 50.000 έργα, κυρίως τραγούδια.